

Curtea de Apel Chișinău
Judecător: N.Traciuc

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 septembrie 2012

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Nicolae Clima

Judecători:

Iurie Șumcov și Iuliana Oprea

judecând în ședință publică recursul declarat de Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” din RM împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2012 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” din RM și Asociației Naționale „Copyright” către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM, interveninet accesoriu Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale, privind contestarea actului administrativ,

cu participarea: directorului general al Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” din RM – Angela Stroici (extrasul nr. 05/6124 din 25.01.2011) și a reprezentantului - Andrei Mămăligă (procura nr. 1-05/265 din 08.07.2011, valabilă 3 ani), președintelui Asociației Naționale „Copyright” – Liviu Știrbu (extrasul nr. 05/7710 din 10.01.2012), reprezentantului Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM – Belei Olga (procura nr. 70 din 17.01.2012, valabilă un an), președintelui Asociației Naționale pentru Protecția Creației Intelectuale – Iurie Gheorghiuță (extrasul nr. 05/6635 din 04.05.2011) și a reprezentantului – Albu Ion (mandatul nr. 0113918 din 12.09.2012),

C O N S T A T Ă :

La 19 martie 2012 reclamanții Asociația „Drepturi de Autor și Conexe” (AsDAC) și Asociația Națională „Copyright” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI), intervenient accesoriu Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale (ANPCI) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că, la data de 12.01.2012, Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală prin Decizia nr.1/57 (publicată în Monitorul Oficial al RM din 20.01.2012) a avizat Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru categoriile de titulari de drepturi de autor, interpreți, producători, organizații de difuziune.

Consideră reclamantii decizia nr.1/57 din 12.01.2012 în partea privind avizarea activității ANPCI în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru categoriile de titulari de drepturi de autor, interpreți și producători de fonograme, ca fiind ilegală.

Indică reclamantii că, la avizarea activității ANPCI din 12.01.2012, AGEPI a încălcat prevederile art. 48 din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care expres prevede că AGEPI avizează doar o singură organizație de gestiune colectivă pentru aceleași categorii de titulari de drepturi și aceleași categorii de drepturi, deoarece, încă la 14.12.2010 AGEPI a avizat AsDAC și AN „Copyright” să activeze în calitate de organizații de gestiune colectivă pe un termen de 2 ani, începând cu 01.08.2010.

Solicită reclamantii AsDAC și AN „Copyright” anularea Deciziei AGEPI nr.1/57 din 12.02.2012 în partea privind avizarea Asociației Naționale pentru Protecția Creației Intellectuale de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru categoriile de drepturi - de autor și conexe și pentru titularii de drepturi de autor, interpreți și producători de fonograme ca fiind emisă contrar prevederilor legale și obligarea AGEPI să publice, din contul său, Hotărîrea Judecătorească pe marginea prezentei cauze în Monitorul Oficial al RM.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 17.05.2012 acțiunea Asociației „Drepturi de Autor și Conexe” din RM și a Asociației Naționale „Copyright” către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM, interveninet accesoriu Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale, privind anularea deciziei nr. 1/57 din 12.01.2012 a fost respinsă ca nefondată.

În motivarea soluției instanța de fond a aplicat prevederile Legii contenciosului administrativ și a Legii nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, concluzionînd că decizia AGEPI nr. 1/57 din 12.01.2012 privind avizarea ANPCI este întemeiată și legală, fiind emisă cu respectarea normelor Legii nr. 139. La fel instanța a statuat că AGEPI a emis AsDAC-ului și AN „Copyright” la 14.12.2010, în baza art. 35 al Legii nr. 293 din 23.11.1994 privind dreptul de autor și drepturile conexe, certificate prin care au fost desemnate să elibereze beneficiarilor licențe pe teritoriul Republicii Moldova pentru valorificarea obiectelor drepturilor de autor și a drepturilor conexe ale interpreților și pentru valorificarea obiectelor drepturilor conexe ale producătorilor de fonograme, pe un termen de doi ani, începînd cu data de 01.08.2010. Odată cu adoptarea Legii nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care a intrat în vigoare la 01.01.2011, legea veche (nr. 293 din 23.11.1994) a fost abrogată, iar concomitent cu aceasta, și-au pierdut puterea legală și certificatele eliberate în baza art. 35 al Legii nr. 293 din 23.11.1994.

Considerînd ilegală hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 17.05.2012, AsDAC a contestat-o cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, solicitînd casarea ei și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea cerințelor înaintate, recurentul a invocat aplicarea greșită de către instanța de fond a normelor de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond.

AsDAC a invocat următoarele argumente: AGEPI a încălcat prevederile imperative ale art. 48 din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care expres prevede că AGEPI avizează doar o singură organizație de gestiune colectivă pentru aceleași categorii de titulari de drepturi și aceleași categorii de drepturi; instanța eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 70 din Legea nr. 139/2010, deoarece această normă reglementează două instituții care nu au tangență cu cauza dată, deoarece nu reglementează instituția avizării gestiunii operelor; la adoptarea deciziei nr. 1/57 din 12.01.2012 AGEPI nu a respectat procedura prevăzută de art. 48 alin. (8) al Legii nr. 139/2010 și uzanțele în acest domeniu.

La 06.09.2012 recurentul a depus recurs suplimentar, în care invocă că AGEPI la momentul avizării ANPCI nu a verificat statutul acesteia, care contravine prevederilor art. 48 din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

În ședința de judecată reprezentanții recurentului AsDAC a susținut integral recursul din motivele reiterate în cerere, solicitând admiterea lui în sensul declarat.

Președintele AN „Copyright” a explicat că, deoarece la 01.08.2012 a expirat valabilitatea certificatului emis de AGEPI la 14.12.2010, nu mai susține recursul declarat.

Reprezentanții AGEPI și ANPCI au solicitat respingerea recursului ca nefondat.

Audiind opinia participanților la proces, studiind materialele pricinii în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ a ajuns la concluzia, că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii recurate, din următoarele considerente.

Potrivit lit. a) alin. (1) art. 417 CPC al RM instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să-l respingă și să mențină hotărârea.

Hotărârea instanței de fond este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care îi reglementează competența, în această fază a procesului, bazată pe aprecierea completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei și aplicarea corectă a normelor de drept material – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Afirmația recurentului precum că AGEPI a încălcat prevederile imperative ale art. 48 din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care expres prevede că AGEPI avizează doar o singură organizație de gestiune colectivă pentru aceleași categorii de titulari de drepturi și aceleași categorii de drepturi, este apreciată critic de către Colegiu.

Potrivit art. 48 alin. (8) din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, în cazul în care mai multe organizații au depus cereri de eliberare a avizului în privința gestionării aceluiași categorii de drepturi ale aceluiași categorii de titulari de drepturi, AGEPI va elibera aviz acelei organizații care într-o măsură mai mare întrunește condițiile stipulate la alin.(6).

Potrivit art. 48 alin. (6) al aceleiași legi, AGEPI avizează o organizație de gestiune colectivă în modul stabilit de Guvern dacă aceasta întrunește următoarele condiții:

a) majoritatea membrilor organizației sau majoritatea titularilor de drepturi care, în alt mod, i-au încredințat în gestiune drepturile lor sînt titulari de drepturi care au cetățenia Republicii Moldova sau care au domiciliul, iar în cazul persoanelor juridice –

sediul, pe teritoriul Republicii Moldova și la aceasta se pot asocia alți titulari de drepturi care doresc acest lucru, în conformitate cu statutul respectivei organizații;

b) a încheiat acorduri de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare care îi reprezintă pe titularii de drepturi din străinătate sau, cel puțin, întreprinde toate acțiunile necesare pentru încheierea unor asemenea acorduri;

c) are capacitatea de a gestiona, pe principii colective, drepturile patrimoniale corespunzătoare, inclusiv dispune de personal și de mijloace tehnice adecvate;

d) dispune de mecanisme adecvate de acumulare, distribuire și de plată a remunerației de autor sau a remunerației convenite titularilor de drepturi conexe;

e) garantează un tratament egal titularilor de drepturi și utilizatorilor atunci când este vorba de aceleași condiții obiective;

f) statutul și alte regulamente ale organizației corespund prevederilor prezentei legi și altor acte normative relevante ale Republicii Moldova, precum și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

După cum rezultă din conținutul normelor menționate, AGEPI avizează acea organizație de gestionare colectivă a drepturilor de autor și conexe care într-o măsură mai mare întrunește condițiile stipulate la alin.(6).

În același timp, Colegiul constată că Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, în bază cereia a fost avizată ANPCI, a intrat în vigoare la 01.01.2011.

Totodată, AsDAC și AN „Copyright” au obținut avizul AGEPI să activeze în calitate de organizații de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe la 14.12.2010 pe un termen de doi ani, începând cu 01.08.2010. Însă, avizarea acestor două organizații a avut loc în condițiile Legii nr. 293 din 23.11.1994 privind drepturile de autor și drepturile conexe.

Prin urmare, după intrarea în vigoare a Legii nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, avizarea în baza acesteia a solicitat doar ANPCI. Respectiv, la momentul solicitării avizului, AGEPI a verificat întrunirea de către ANPCI a condițiilor stipulate la art. 48 alin. (6) din legea menționată. Or, AsDAC și AN „Copyright”, obținând avizele în baza altei legi, care impunea și alte condiții de avizare, nu puteau fi luate în considerație ca subiecți care concurează la obținerea aceluiași aviz.

Colegiu consideră că afirmația recurentului precum că instanța eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 70 din Legea nr. 139/2010, deoarece această normă reglementează două instituții care nu au tangență cu cauza dată, deoarece nu reglementează instituția avizării gestiunii operelor, nu constituie temei de casare a hotărârii recurate.

Art. 70 din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, reglementează aplicabilitatea termenelor de protecție a operelor.

Deși această instituție nu are nimic în comun cu obiectul litigiului, așa cum a indicat și recurentul, instanța doar a menționat că norma în cauză nu prevede măsuri de validare și prolongare a certificatelor, emise în temeiul legii abrogate (nr. 293 din 23.11.1994).

Mai mult ca atât, valabilitatea avizelor eliberate de AGEPI la 14.12.2010 AsDAC-ului și AN „Copyright” nu constituie obiect de examinare în prezentul litigiu. Or, prin hotărârea recurată a fost respinsă acțiunea recurentului privind anularea deciziei AGEPI nr.1/57 din 12.01.2012 privind avizarea ANPCI și

nicidecum nu au fost aduse atingeri legalității avizelor AsDAC și AN „Copyright”, care și-au păstrat valabilitatea până la momentul expirării lor (01.08.2012).

În această ordine de idei, Colegiul conchide că actul administrativ contestat (decizia AGEPI nr.1/57 din 12.01.2012 privind avizarea ANPCI) nu a lezat nici într-un fel drepturile reclamantilor. Mai mult, în decizia contestată s-a menționat că gestiunea drepturilor de către ANPCI se va realiza doar pentru titularii de drepturi membri ai acestei organizații.

Este critic apreciată de către Colegiu și afirmația recurentului precum că la adoptarea deciziei nr. 1/57 din 12.01.2012 AGEPI nu a respectat procedura prevăzută de art. 48 alin. (8) al Legii nr. 139/2010 și uzanțele în acest domeniu.

În context, instanța de recurs notează că, în însăși textul deciziei AGEPI nr. 1/57 din 12.01.2012, este menționat că Comisia de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe a AGEPI a examinat cererea nr. 2158 din 29.09.2011 a ANPCI. Astfel că, contrar celor afirmate de recurent, a fost constituită o comisie de avizare.

Totodată, Colegiul constată că art. 48 alin. (8) din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, nu prevede obligativitatea înștiințării tuturor organizațiilor de gestiune privind depunerea dosarelor cu privire la avizare, ci expres stipulează că, se eliberează aviz acelei organizații care într-o măsură mai mare întrunește condițiile stipulate la alin.(6), doar în cazul în care mai multe organizații au depus cereri de eliberare a avizului în privința gestionării aceluiași categorii de drepturi ale aceluiași categorii de titulari de drepturi.

Nu poate fi reținută ca atare nici afirmația recurentului cum că, AGEPI la momentul avizării ANPCI nu a verificat statutul acesteia, care contravine prevederilor art. 48 din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Potrivit art. 48 alin. (5) din Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, organizația de gestiune colectivă își desfășoară activitatea dacă este înregistrată ca organizație în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și este avizată în calitate de organizație de gestiune colectivă de către AGEPI.

După cum rezultă din materialele cauzei, ANPCI a fost înregistrată în modul stabilit de lege la Ministerul Justiției, fapt confirmat prin Certificatul de înregistrare, eliberat la 03.05.2011 (f.d. 49). Mai mult ca atât, prin decizia Ministerului Justiției nr. 124 din 29.04.2011, a fost înregistrat statutul Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” (f.d. 50). Decizia în cauză nu a fost contestată de nimeni și este în vigoare.

Astfel, la adoptarea deciziei de avizare a ANPCI, a fost prezentat statutul și Certificatul de înregistrare, acte care au fost supuse verificării de către autoritatea emitentă.

Urmare a celor indicate, Colegiul concluzionează că instanța de fond a constatat și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond.

În această ordine de idei și, avînd în vedere că hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2012 este legală și întemeiată, iar recursul declarat de AsDAC este nefondat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea hotărîrii contestate.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 417, 418 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Asociația „Drepturi de Autor și Conexa” din RM.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2012 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației „Drepturi de Autor și Conexa” din RM și Asociației Naționale „Copyright” către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM, interveninet accesoriu Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale, privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Iurie Șumcov

Iuliana Oprea